

De heilige koe van de kinderbijslag

DE Gezinsbond becijferde hoeveel het grootbrengen van een kind ongeveer kost: een bescheiden woning. De Bond koppelde daaraan meteen de eis om de kinderbijslag op te trekken tot een niveau dat die kosten dekt, wat neerkomt op een verhoging van gemiddeld 200 euro per kind („Kindergeld moet 200 euro omhoog” — *DS 24 februari*). De budgettaire impact van die (virtuele) maatregel zou uiteraard heel hoog zijn, dus zal de Bond met grondige redenen voor de dag moeten komen om onze politici te overtuigen. Zulke grondige redenen zijn er niet, en de argumenten die de Bond geeft, lopen mank.

Tussen droom en daad

Kinderen krijgen leidt op korte termijn altijd in zekere mate tot welvaartsverlies, maar gelukkig niet (noodzakelijk) tot welzijnsverlies. Dat kinderen, en kinderen krijgen, vooral een waarde heeft los van de economische kosten en baten, daar zal iedereen het over eens zijn. Maar om toch dieper op de harde economische kant van de zaak in te gaan: voorzitter Roger Pauly merkt terecht op dat kinderen de volwassenen van morgen zijn. Ze zullen dus instaan voor de sociale zekerheid en de welvaartscreatie in het algemeen. Als we zo weinig kinderen blijven krijgen, blijft de vergrijzing zich voortzetten. Geen enkele denkbare immigratiegolf zal daartegenop kunnen. En los van de complexe vergrijzingsproblematiek: er zijn in ons land veel mensen die meer kinderen zouden willen dan ze feitelijk krijgen. De kinderwens ligt hoger dan het feitelijke kindertal. Want tussen droom en daad liggen praktische bezwaren.

Als een van de doelstellingen van

Volgens de Gezinsbond moet de kinderbijslag omhoog, want hij is niet kostendekkend. En met een lage kinderbijslag moedig je mensen niet echt aan om kinderen te krijgen. Foute discussie, zegt **Jan van Bavel**. „Luier- en papkosten zijn niet het probleem.”

De Bond is om het geboortecijfer op te krikken, dan kunnen ze zich de moeite besparen: zelfs een aanzienlijke verhoging van het kindergeld zal mensen niet meer kinderen laten krijgen. Demografen, economen en gezinssociologen zijn vele jaren op zoek geweest naar een positief effect van kinderbijslag op vruchtbaarheid, maar hebben het niet of nauwelijks gevonden. Duitsland kan als illustratie tellen: de kinderbijslagen zijn er zeer generoos, maar de vruchtbaarheid is en blijft er extreem laag (tegenwoordig gemiddeld ongeveer 1,3 kinderen per vrouw). In Europa is de Duitse kinderbijslag de absolute top, maar wat het aantal kinderen per gezin betreft, zit het land helemaal onderaan.

Dat kinderbijslagen geen of weinig effect hebben op het kindertal, hoeft niet echt te verwonderen. Want zelfs genereuze bijslagen, zoals die uit het voorstel van de Gezinsbond, kunnen maar een fractie van de totale kostprijs van kinderen dekken. In feite ligt de economische kostprijs nog veel hoger dan de prijs van een huis, want de belangrijkste post in de kinderboekhouding wordt door de Bond compleet verwaarloosd. De berekeningen hebben namelijk alleen betrekking op de directe kosten van kinderen: wat men uitgeeft aan luiers, voedsel, kleren, school enzovoort. Nog veel hoger liggen de indirecte kosten, wat economen de opportuniteitskosten noemen: na de geboorte van een kind schroeft namelijk meestal minstens één ouder (lees: de moeder) haar be-

roepsactiviteiten voor korte of lange duur terug, wat elke maand gepaard gaat met loonverlies.

De Gezinsbond zegt dat kinderen krijgen zo min mogelijk tot welvaartsverlies mag leiden, dus zou hij ook die indirecte kosten moeten opnemen in de boekhouding.

ALS VLAANDEREN DE KINDERBIJSLAG MOCHT VERHOGEN, ZOU DEN WAALSE KINDEREN HUN BOONTJES DAN MAAR ZELF MOETEN DOPPEN?

Meer dan luier- en papkosten

Dat de overheid ook die indirecte kosten vergoedt, is budgettair gezien ondenkbaar. Maar ze kan wel iets veel efficiënters doen. De drempel om voor een (bijkomend) kind te kiezen, is vooral zo hoog door de moeilijkheid om gezin en werk te combineren. Bij vruchtbaarheidsbeslissingen wegen de indirecte kosten van kinderen — door loonverlies van meestal de moeder — veel zwaarder door dan de directe luier- en papkosten. Dat geldt zowel voor tweeverdieners die goed verdienen en een boeiende baan hebben als voor mensen die uit economische noodzaak met z'n tweeën uit werken gaan. Met andere woorden: wat vrouwen vooral doet aarzelen om een (bijkomend) kind te nemen, is wat ze zouden verliezen als ze het werk tijdelijk of permanent zouden moeten opgeven. Kinderen zijn vooral 'duur' als de zorglasten in die mate bij de moeder liggen dat ze niet meer beroepsactief kan zijn.

Dáár ligt het grootste potentieel voor reële en gunstige beleidsinvloed: investeer meer in goede en voldoende kinderopvang en in andere maatregelen die de dagelijkse puzzel van gezins- en beroepsarbeid vergemakkelijken. Maak onze bedrijven gezinsvriendelijker. Niet alleen de kinderen en hun ouders zullen er wel bij varen, maar ook de rest van de samenleving. Want als de Bond bezorgd is om de financiering van de vergrijzing, meer kinderen zullen op korte en middellange termijn de druk op de openbare financiën zeker niet verlichten, wel integendeel.

Waar ons vergrijzende land in eerste instantie nood aan heeft, is meer mensen die werken. Maar dan wel op een gezinsvriendelijke manier: op een manier die de werkende moeders en vaders de kans geeft om voldoende tijd aan het gezin te besteden, op een manier die geen barrières opwerpt om het gedroomde (extra) kind te nemen.

Het recht van het kind

Is dit een pleidooi tegen de verhoging van het kindergeld? Zeker niet. Het is inderdaad veel te laag voor mensen die krap bij kas zitten. Maar om niet alleen een rechtvaardige, maar ook een haalbare verhoging van de bijslag tot stand te brengen, zal de Gezinsbond een

oude heilige koe moeten laten varen.

Je kunt niet voor een kostendekkende kinderbijslag zijn en tegelijkertijd met hand en tand bestrijden dat die afhankelijk zou worden gemaakt van het inkomen van vader en/of moeder. 75 euro kinderbijslag voor een eerste kind: veelverdieners merken het verschil niet eens op hun bankrekening, terwijl het inderdaad veel te weinig is voor gezinnen die met een laag loon of een vervangingsinkomen rond moeten komen.

De Bond heeft wel groot gelijk dat het onrechtvaardig is dat het kindergeld afhankelijk is van het beroepsstatuut van de ouders (zelfstandig of werknemer), maar dat is een andere kwestie. De vraag naar verandering van financieringsbron (van sociale zekerheid naar algemeen belastinggeld) is gegrond. En dat alles zou meteen moeten worden aangegrepen om de bijslag inkomensafhankelijk te maken.

Trouwens: hoe rijmt de Bond het standpunt voor overheveling van de bevoegdheid over kindergeld naar Vlaanderen met het pleidooi dat het geld „het recht van het kind” zou moeten zijn? Gaat het rijke Vlaanderen de kinderbijslagen verhogen, en moeten de „arme”, Waalse kinderen (met vaak werkloze ouders) hun boontjes dan maar zelf zien te doppen? Vindt de Bond het dan rechtvaardiger om een onderscheid te maken tussen kinderen naargelang van de regio waarin ze wonen dan naargelang van het inkomen van de ouders?

Jan Van Bavel

(De auteur is postdoctoraal onderzoeker en docent demografie aan het departement sociologie van de KU Leuven.)

Wel christelijk, niet hetero

HOMOHUWELIJKEN zijn een deel van „een nieuwe ideologie van het kwaad”. En holebi's zijn „minderwaardige wezens”. Paus Johannes Paulus II is in zijn nieuwste boek *Herinneringen en identiteit: gesprekken tussen de millenia* niet echt mild te noemen.

Het is niet de eerste keer dat de kerkvorst de holebi's aanpakt. Vorig jaar riep het Vaticaan op tot een wereldwijde campagne tegen het homohuwelijk. Daarmee wilde de paus de publieke opinie ervan overtuigen dat een huwelijk tussen twee mensen van hetzelfde geslacht niet kan. En in 2000 zei de paus dat homoseksualiteit indruist tegen alle natuurwetten en dat holebi's objectief gestoord zijn. Het is duidelijk waarom kardinaal Joos een goede vriend van hem was.

„De uitspraken zijn niet echt mild te noemen, maar misschien moet je ze ook niet echt au sérieux nemen.” Dat hoorden we weleens over de uitspraken van kardinaal Joos. „Je moet er geen waarde aan hechten.” Dat zeggen anderen over de nieuwe en de oude uitspraken van de paus. En toch doen we dat wel. In onze samenleving zijn er nog

steeds heel wat gezinnen en jongeren die gelovig zijn. Daar durven wij alvast nog van uit te gaan. En ook in die gezinnen zijn er holebi's. De uitspraken van de paus zijn dan ook ondoordacht, kortzichtig en vooral beledigend. Voor de jongeren zelf en voor hun naasten.

Wel Jong Niet Hetero, de grootste holebi-jongerenorganisatie in ons land, vroeg in 2000 al dat de Belgische kerkleiders zich zouden distantiëren van de uitspraken van de paus. We deden dat in een open brief. Verkeerd gekokt, want kardinaal Danneels weigert blijkbaar principieel te antwoorden op open brieven. De enige reactie die we toen kregen, was dat we geen reactie hoefden te verwachten.

In ons land is het holebi-zijn de laatste jaren al iets eviderenter geworden. Steeds meer scholen — ook katholieke — nemen het thema op in het lessenpakket. Ook de media, het jeugdwerk en de overheid besteden aandacht aan het onderwerp. Zo werd het huwelijk in ons land opengesteld voor koppels van hetzelfde geslacht en werd de antidiscriminatiewet ook uitgebreid voor discriminatie op basis van sek-

suele oriëntatie. Maar ook binnen de kerk veranderde er iets. Niet aan de top, maar wel aan de basis.

ALS DE IMAMS GEEN HOMOHAAFT MOGEN PREDIKEN, GELDT DAT DAN OOK NIET VOOR DE KATHOLIEKE KERK?

Zo is bijvoorbeeld de vraag naar kerkelijke vieringen gestegen sinds het burgerlijk huwelijk in ons land opengesteld werd voor koppels van hetzelfde geslacht. Wel Jong Niet Hetero heeft weet van parochies waar pastoors zo'n speciale dankviering opzetten voor holebi-koppels die om een zegening vragen. Een ander voorbeeld is het Tentenkamp van het bisdom Antwerpen, dat al jaren aandacht schenkt aan het holebi-thema, met een informatieavond en een hoop informatiefolders over holebi-seksualiteit. Het is duidelijk dat de kerk in ons land twee snelheden heeft.

Wel Jong Niet Hetero blijft hopen dat de Belgische kerkleiders zich ooit distantiëren van de holebi-onvriendelijke uitspraken van de paus. De vele gelovige en niet-gelovige holebi's, hun ouders, familie en vrienden verdienen het christelijke respect en de naastenliefde. Wij blijven hopen dat er binnenkort een kerkelijke leider opstaat die er een andere mening op na durft te houden dan die van het Vaticaan.

En anders moet de overheid misschien maar ingrijpen. De Vlaamse minister van inburgering, Marino Keulen, wil dat de imams in ons land niet langer homohaar prediken, anders wil hij ingrijpen. Misschien moet de minister ook de katholieke kerk die regels opleggen. Want tot nu toe mag de top van die geloofsgemeenschap zich verschuilen achter de holebi-onvriendelijke uitspraken en gewoon haar overheidsfinanciering behouden.

Intussen wensen wij de paus van harte beterschap, zowel lichamelijk als mentaal.

Sven Pichal

(De auteur is woordvoerder van 'Wel Jong Niet Hetero'.)

VRT

WAT waren ze weer trots, de kwaliteitsjournalisten van de VRT, dat Greet De Keyser een exclusief interview kreeg met George W. Bush. De Witte-Huisaudiëntie die we een week geleden in *Terzake* te zien kregen, duurde welgeteld zes minuten. Bush kreeg tijdens de causerie alle tijd en gelegenheid voor zijn charmeoffensief. En de president bracht zijn pathetische liefdesverklaring aan Europa met brio. De nauwelijks kritische vragen van Greet De Keyser over de meningsverschillen tussen België en Amerika en over Irak, Iran en Syrië werden breed weggelachen of gerelativeerd. Maar geen nood, de VRT-gezante bleek uiterst blij te zijn met elk nietszeggend antwoord. Greet De Keyser was waarschijnlijk in een opperste staat van geluk omdat zij en niemand anders een gesprek had versierd met de machtigste man ter wereld.

Het nieuwsverzicht dat aan het interview voorafging, werd alras onderbroken door de onmiddellijke verslaggeving van de kwartfinale (!) tennis tussen Venus Williams en Kim Clijsters op de Antwerpse Diamond Games. Rechtstreekse